

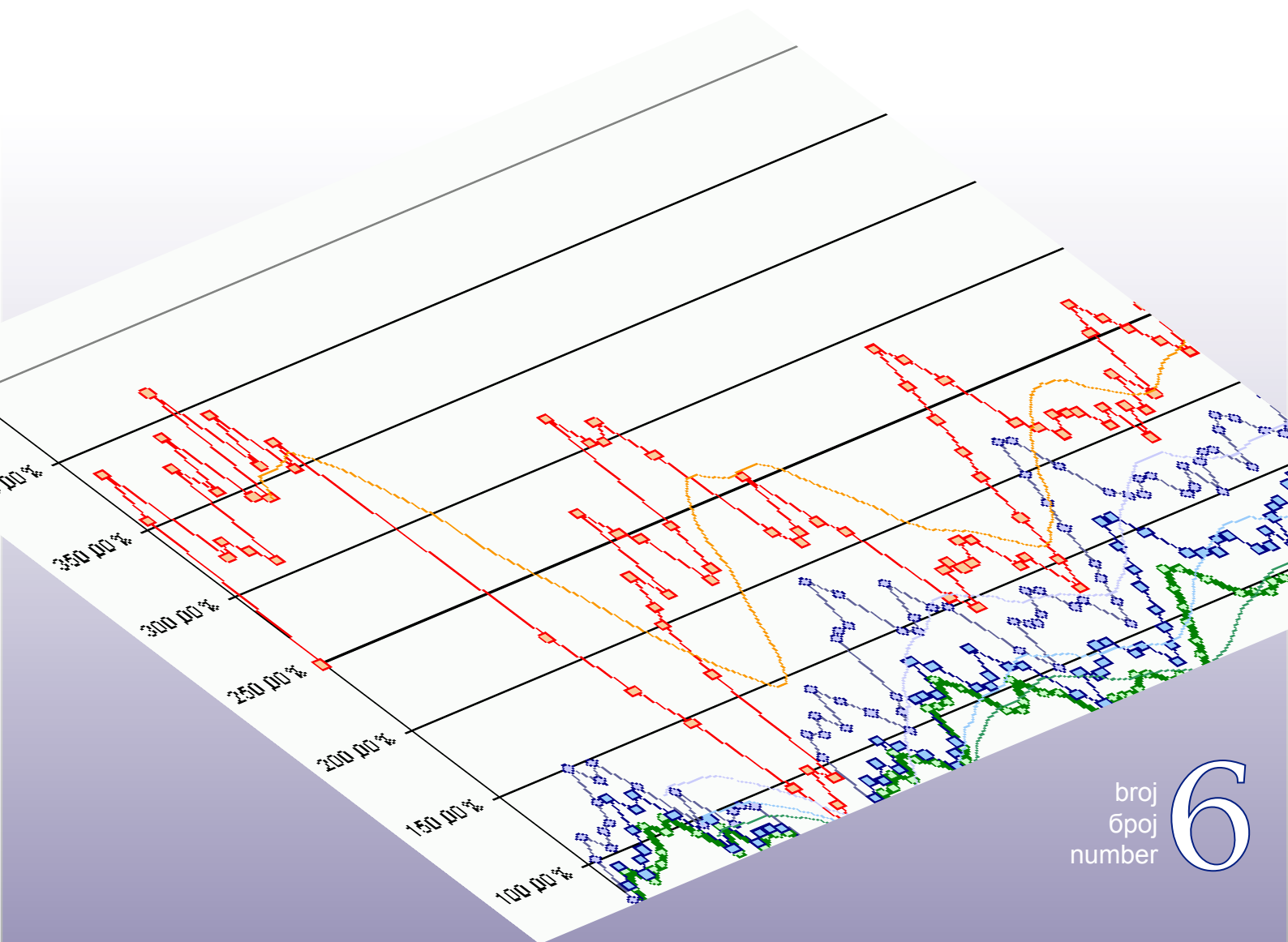
Bosna i Hercegovina
Odjeljenje za makroekonomsku analizu
Upravnog odbora Uprave za indirektno-
neizravno oporezivanje

Босна и Херцеговина
Одјељење за макроекономску анализу
Управног одбора Управе за indirektno-
опорезивање

Macroeconomic Unit of the Governing Board of the Indirect Tax Authority

Oma Bilten

broj
број
number

6

• Januar 2006 • Siječanj 2006 • Јануар 2006 • January 2006 •

Uz ovaj broj...

Iza nas su dvije reformske godine u kojima je

- (i) izvršen prenos nadležnosti u prikupljanju indirektnih poreza na nivo države,
- (ii) uspostavljena nova upravljačka i operativna struktura u obliku Upravnog odbora i Uprave za indirektno oporezivanje (UIO),
- (iii) uspostavljen jedinstveni račun za prikupljanje indirektnih poreza i
- (iv) kreiran cjelovit pravni okvir iz sfere indirektnih poreza uključujući i propise koji reguliraju oporezivanje porezom na dodanu vrijednost.

Funkcioniranje jedinstvenog računa jedna je od ključnih pretpostavki za implementaciju poreza na dodanu vrijednost. Rezultati funkcioniranja jedinstvenog računa u 2005.g. pokazuju da je godišnji plan naplate indirektnih poreza premašen za čak 160 mil KM, što predstavlja prosječnu mjesečnu naplatu! Treba naglasiti da od funkcioniranja sistema direktno zavisi finansiranje države, entiteta, Distrikta i nižih nivoa uprave. Jedinstveni račun je vrlo kompleksan sistem koji povezuje obveznike, komercijalne banke, Centralnu banku, korisnike raspodjele (državu, entitete, Distrikt) putem složene IT arhitekture i software-a. Sistem je kompleksniji tim više što je obaveza UIO da dnevno vrši pražnjenje računa. Imajući u vidu složenost sistema i odlične rezultate u naplati može se reći da je jedinstveni račun UIO uspješna karika u reformi indirektnih poreza!

Ušli smo u posljednju fazu reforme indirektnih poreza – uvođenje PDV-a. Iskustva zemalja koje su prelazile na sistem PDV-a pokazuju da uvođenje PDV-a izaziva određene poremećaje u robnoj razmjeni sa inostranstvom u periodu neposredno pred uvođenje. Da se slično desilo i u našoj zemlji pokazaće analiza uvoza BiH krajem 2005.g.

Bilten Odjeljenja je otvoren za sve institucije i međunarodne projekte koji rade na reformi javnih finansija i ekonomskog sistema u BiH. Raduje nas da u ovom broju možemo izložiti osvrte o tekućim aktivnostima u sklopu dva važna projekta.

Nastavljamo sa praksom objavljivanja konsolidiranih izvještaja koji uključuju fiskalne operacije entiteta i Jedinstvenog računa UIO za mjesec decembar 2005.g., te u skladu s dinamikom priliva podataka od državnog i entitetskih ministarstava finansija objavljujemo i mjesečni konsolidirani izvještaj koji uključuje i fiskalne operacije proračuna BiH i Brčko Distrikta, te ukupne prihode prikupljene na nivou entiteta za jedanaest mjeseci 2005.godine.

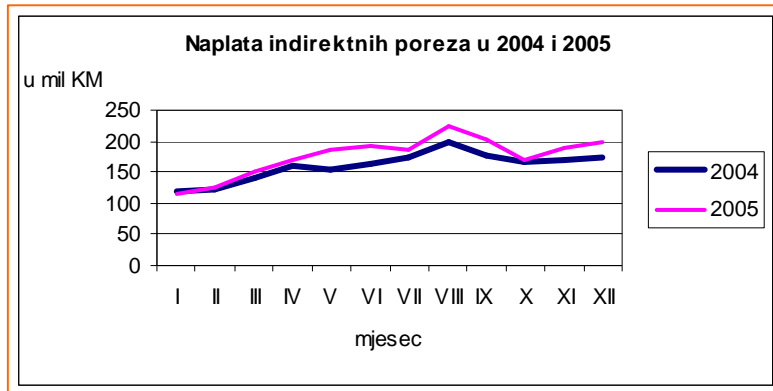
mr.sc. Dinka Antić
šef Odjeljenja – supervizor

Sadržaj:

Prva godina funkcioniranja jedinstvenog računa	2
Prelaz na sistem PDV-a: implikacije na uvoz	3
Unapređenje procesa planiranja i izrade budžeta u BiH	8
Reforma direktnih poreza: utjecaj na rast i zaposlenost	13
Mjesečni konsolidirani izvještaji za period januar – decembar 2005. godine	14
Obavijest za izvještajne jedinice	18

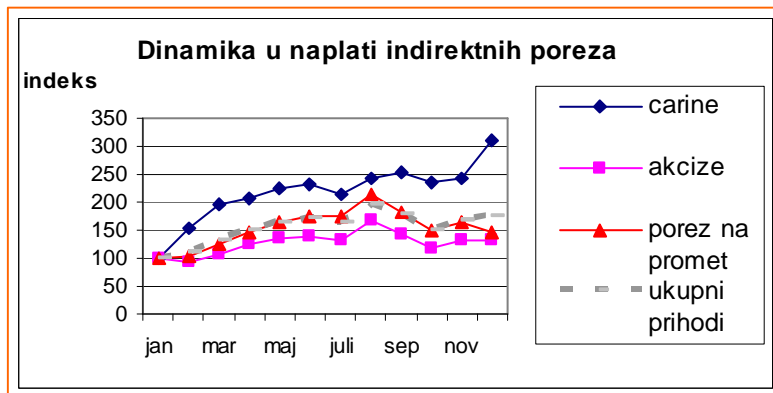
Prva godina funkcioniranja jedinstvenog računa UIO: Naplaćeno 160 mil KM više od plana!

Od 1.1.2005.g. Uprava za indirektno oporezivanje (UIO) je jedina institucija u BiH

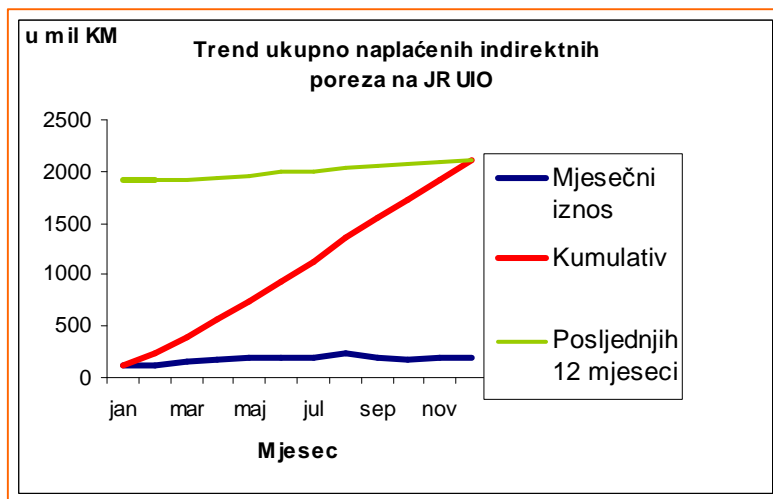
Grafikon 1. Napлата indirektnih poreza u 2004 i 2005

nadležna za prikupljanje indirektnih poreza: carina i carinskih dažbina, akciza/trošarina, poreza na promet akciznih proizvoda i putarine. Prema dinamičkom planu naplate bilo je predviđeno da će UIO u 2005.g. prikupiti blizu 2 mlrd KM na jedinstveni račun od indirektnih poreza u njenoj nadležnosti.

Grafikon 2. Dinamika u naplati indirektnih poreza

UIO je u 2005.g. premašila godišnji plan naplate indirektnih poreza za skoro 160 mil KM ili 8%¹. U poređenju sa mjesecom novembrom u decembru je prikupljeno 5% više prihoda, a za 15% više nego u decembru 2004.g.. Glavni uzrok porasta prihoda u decembru jeste stvaranje zaliha pred uvođenje PDV-a.

Grafikon 3. Trend ukupno naplaćenih indirektnih poreza na JR UIO

U decembru 2005.g. zabilježen je veliki rast u naplati carine i carinskih dažbina od 28%. No, u naplati poreza na promet uvoznih akciznih proizvoda zabilježen je pad u odnosu na novembar. Kretanje naplate najvažnijih grupa prihoda, te ukupnih indirektnih poreza koje prikuplja UIO dati su u grafikonima 2 i 3

¹ Zbog konzistentnosti u izvještavanju i konsolidacije na nivou države u iznos ukupno naplaćenih indirektnih poreza nisu uključeni indirektni porezi koji su u nadležnosti UIO a koje su naplatile porezne uprave entiteta i Brčko Distrikta

Prelaz na sistem PDV-a: implikacije na uvoz dobara

(pripremila: Dinka Antić)

Nova godina donijela je Bosni i Hercegovini novi sistem oporezivanja - porez na dodanu vrijednost. Ono što može biti zanimljivo u ovom trenutku jeste analiza utjecaja PDV-a koji su se ispoljili prije samog uvođenja PDV-a u BiH.

Nakon usvajanja Zakona o PDV-u glavna dilema menadžera kompanija tokom prošle godine bila je vezana za odluke o zalihama sa kojima će kompanija ući u sistem PDV-a. Menadžeri su pravili kalkulacije poredeći troškove financiranja, nabavke i držanja većih zaliha sa mogućnostima za dodatnom zaradom u početnom (najčešće haotičnom) razdoblju neposredno nakon uvođenja PDV-a. Kako je naša zemlja ovisna o uvozu dobara odluke o visini zaliha na dan 31.12.2005. odredile su i količinu uvezenih dobara u posljednjem kvartalu 2005.g.

U ovom članku prikazaćemo analizu kretanja uvoza u BiH krajem 2005.g. sa usporedbom sa 2004.godinom². Ujedno prikazaćemo i utjecaj uvođenja PDV-a na kretanje u vanjskotrgovinskoj razmjeni susjednih zemalja.

Zašto dolazi do poremećaja u vanjskotrgovinskoj razmjeni prije uvođenja PDV-a?

Razloge nalazimo u konceptu sistema PDV-a, kao višefaznog poreza na potrošnju, u odnosu na koncept poreza na promet koji se plaća u fazi krajnje potrošnje. Sistem PDV-a podrazumijeva obračun i plaćanje PDV-a u svakoj fazi prometa, uključujući i uvoz i proizvodnju. Uvoznik, proizvođač i veletrgovac u sistemu PDV-a treba da angažiraju finansijska sredstva da bi se isfinansirao PDV-e.³ Očekivana reakcija jeste kumuliranje zaliha onih dobara koji će u sistemu PDV-a biti oporezovani po višoj stopi nego što je to bilo u sistemu poreza na promet. Ovo opće pravilo se može primijeniti na oporezivanje mašina, opreme, repromaterijala i poluproizvoda, izgradnje građevinskih objekata, poljoprivrednih proizvoda, prehrambenih artikala. S druge strane, pitanje je da li je ovo ekonomski opravdano, odnosno da li je trošak ranijih nabavki, kamata i držanja velikih zaliha (npr. sirovina i materijala) niži od iznosa PDV-a koji bi se platio u kasnijem periodu. Na drugoj strani, postoje i proizvodi koji će biti oporezovani po nižoj stopi u sistemu PDV-a nego što je to bilo u sistemu poreza na promet. Očekivana reakcija trgovaca bi bila manji uvoz ovih dobara prije uvođenja PDV-a.

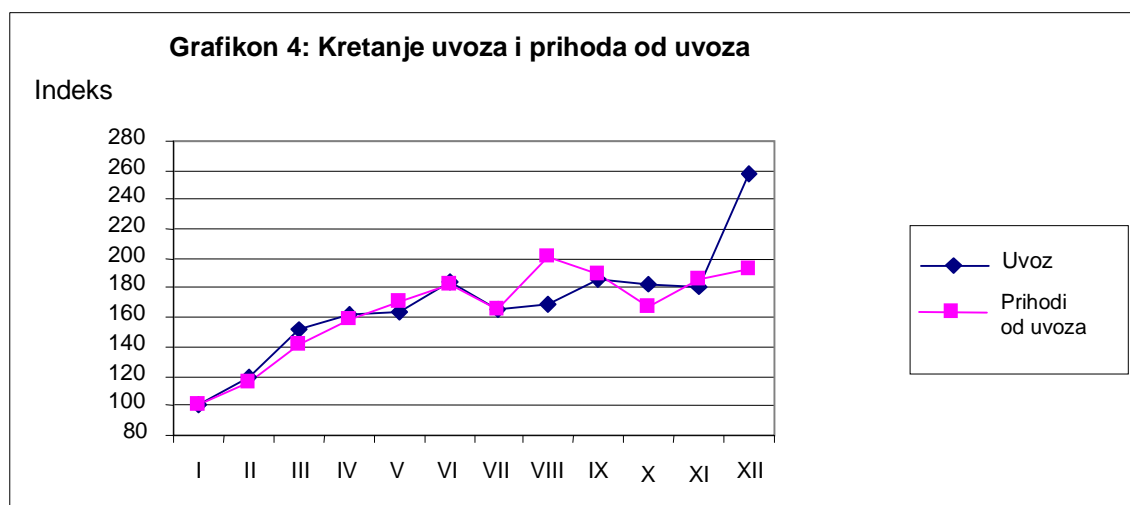
Da li su realna kretanja potvrdila ta očekivanja? Analiza kretanja uvoza u BiH pokazala je da ponašanje privrednika u BiH nije bitno odstupilo od ponašanja kompanija u susjednim zemljama u vrijeme uvođenja PDV-a u tim zemljama.

Analiza uvoza u BiH

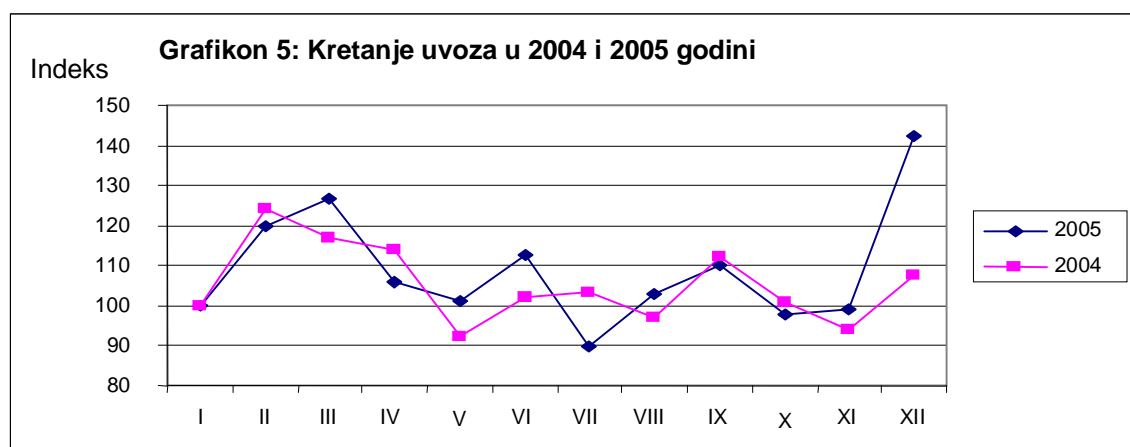
Iako je u 2005.g zabilježen brži rast izvoza od uvoza deficit vanjskotrgovinske razmjene je znatno pogoršan. Posmatrano u odnosu na kretanja u 2004.g. deficit je porastao za 14%. Na loše rezultate je utjecao ogroman porast uvoza u decembru 2005.g. Rast uvoza praćen je sporijim rastom prihoda od uvoza.

² Mjesečne podatke o robnoj razmjeni BiH pripremio je g. Igor Gavran, projekt menadžer Sektora za makroekonomski sistem pri Vanjskotrgovinskoj komori BiH.

³ Povrat / odbitak ulaznog PDV-a plaćenog pri uvozu moguć je tek pri podnošenju prijave PDV-a. PDV-e u svojoj suštini vodi destimuliranju uvoza i stimuliranju nabavke od domaćih dobavljača s kojima se mogu dogovarati povoljniji rokovi plaćanja, a obaveze za PDV-e, ukoliko ih ima, se plaćaju po podnošenju mjesečne prijave. Da li će ovo biti i u BiH pokazaće naredni period.

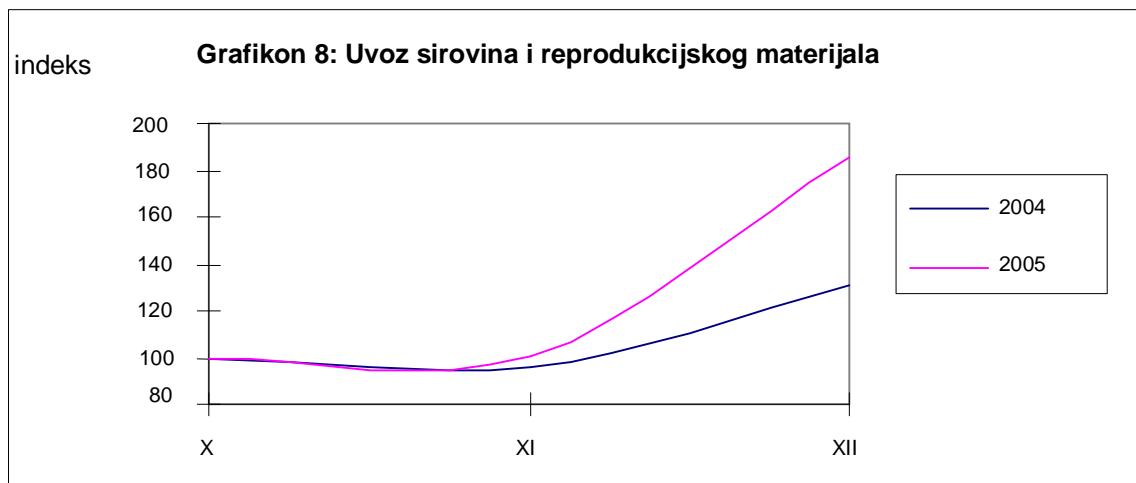
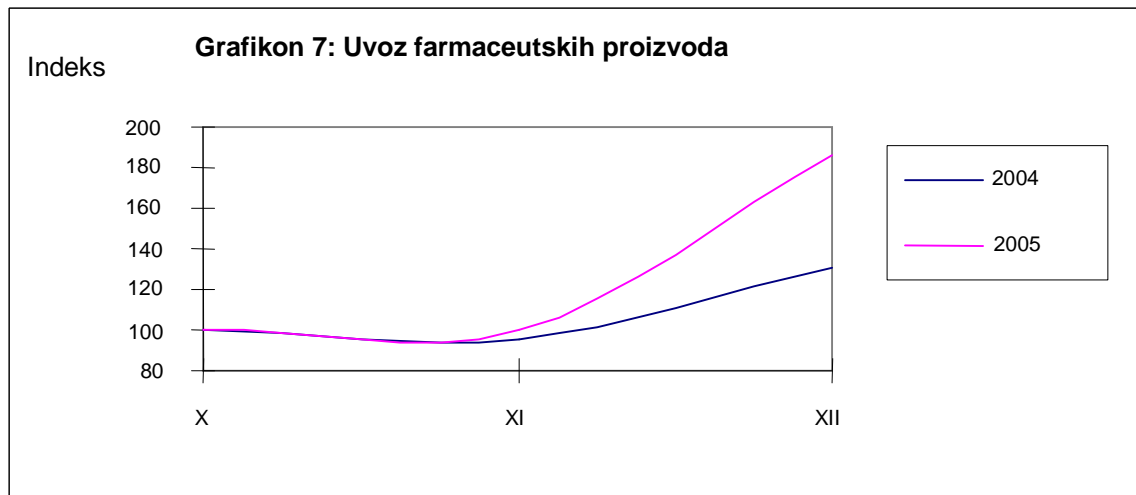
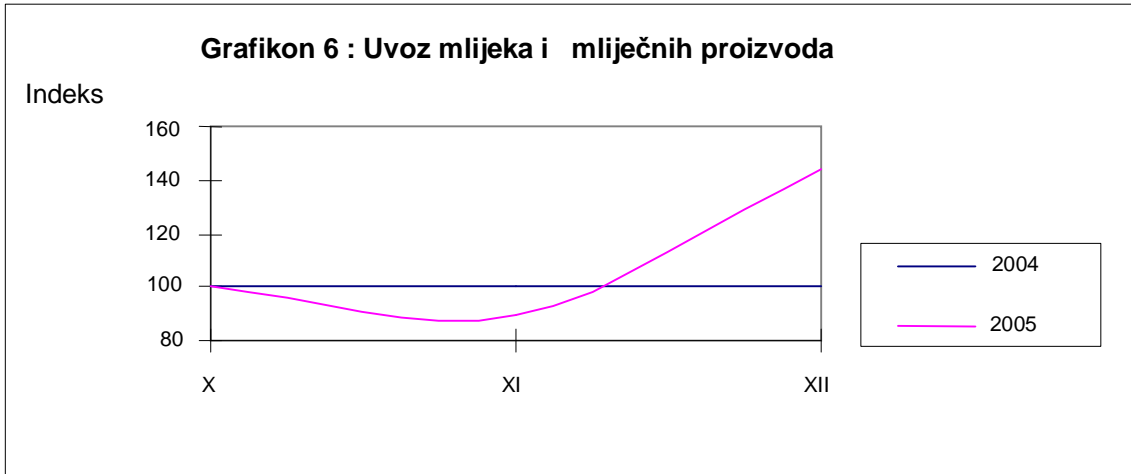
Kako što se može vidjeti na grafikonu 5 kretanje uvoza u 2005.g., osim u decembru, uglavnom prati kretanje uvoza u 2004.g. iako je u nominalnom iznosu zabilježen rast od 18%.

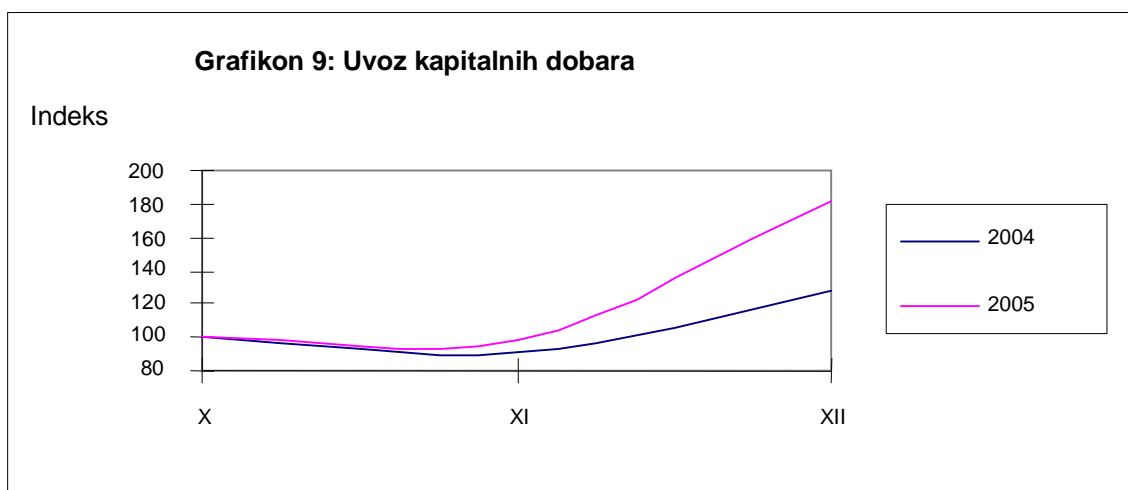

	% udio u porastu uvoza u XII-05	XII-04 / XI-04	XII-05 / XI-05
mineralna goriva i ulja	6,18%	6%	19%
vozila	12,83%	22%	71%
mašine i oprema	34,44%	31%	86%
farmaceutski proizvodi	5,46%	40%	105%
sirovine / reprodukcijski materijal	14,73%	-15%	23%
ostali proizvodi	26,37%	9%	35%
ukupno	100,00%	7,39%	42,53%

Kako se vidi iz tabele u porastu uvoza u decembru 2005.g. najveći udio ima uvoz kapitalne imovine (mašina, opreme, vozila), oko 47%. Posmatrano u odnosu na kretanja u istom mjesecu 2004.g. može se vidjeti veliki porast koji je u velikoj mjeri uzrokovan nabavkama i stvaranjem zaliha pred uvođenje PDV-a. Ukoliko uzmemo porast uvoza u decembru 2004.g. u odnosu na novembar 2004.g. kao standardni šablon kretanja uvoza u decembru tada se može zaključiti da razlika u odnosu na kretanje u 2005.g. rezultat poslovnih odluka pred uvođenje PDV-a u BiH.

Veliki porast bilježi uvoz proizvoda koji su u sistemu poreza na promet bili oslobođeni plaćanja poreza (reprodukcijски materijal, sirovine i sl.) ili su bili oporezovani sa 0% (oprema, rezervni dijelovi, lijekovi, hrana). Kad je riječ o visokotarifnim proizvodima, koji su bili oporezovani sa 20%, zabilježen je rast vrijednosti uvoza nafte i naftnih derivata koji je rezultat kumulativnog efekta rasta cijena nafte na svjetskom tržištu, promjena u kursu dolara i strukture uvoza po vrsti proizvoda. Uvoz kave, duhanskih proizvoda, alkohola i pića odgovara šablonu uvoza ovih proizvoda krajem godine. Zabilježen je i veliki uvoz prehrambenih proizvoda, u prvom redu mlijeka i mliječnih proizvoda, te jestivog ulja i masti, i to 44% i 78% respektivno. Kretanje uvoza nekih grupa proizvoda u posljednjem kvartalu 2004.g. i 2005.g. dati su na grafikonima 6, 7, 8 i 9.

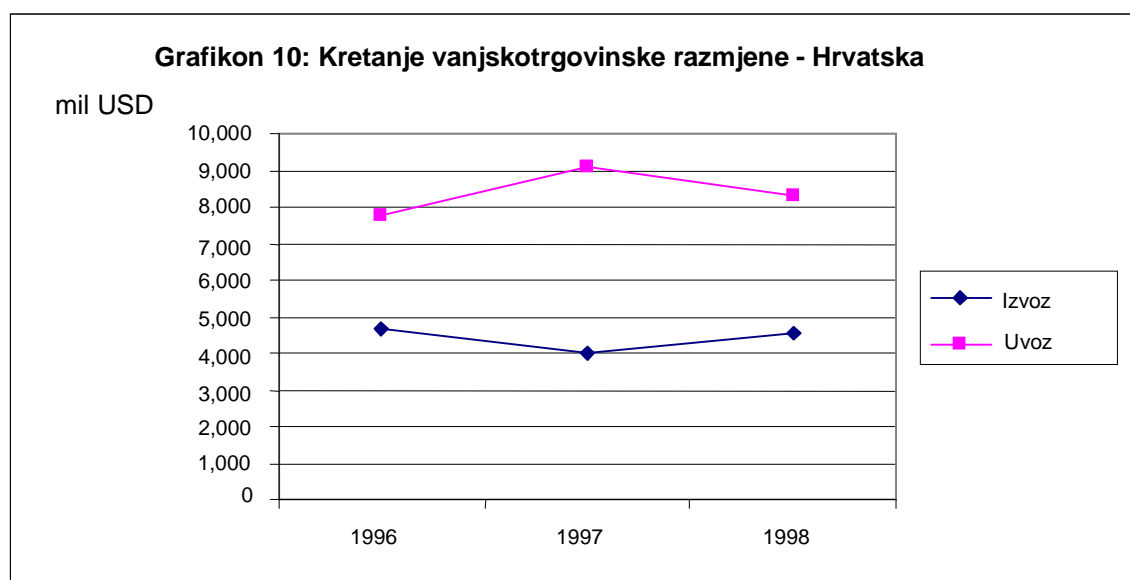

N.B. kapitalna dobra uključuju mašine, opremu i transportna sredstva

Iskustva zemalja u okruženju

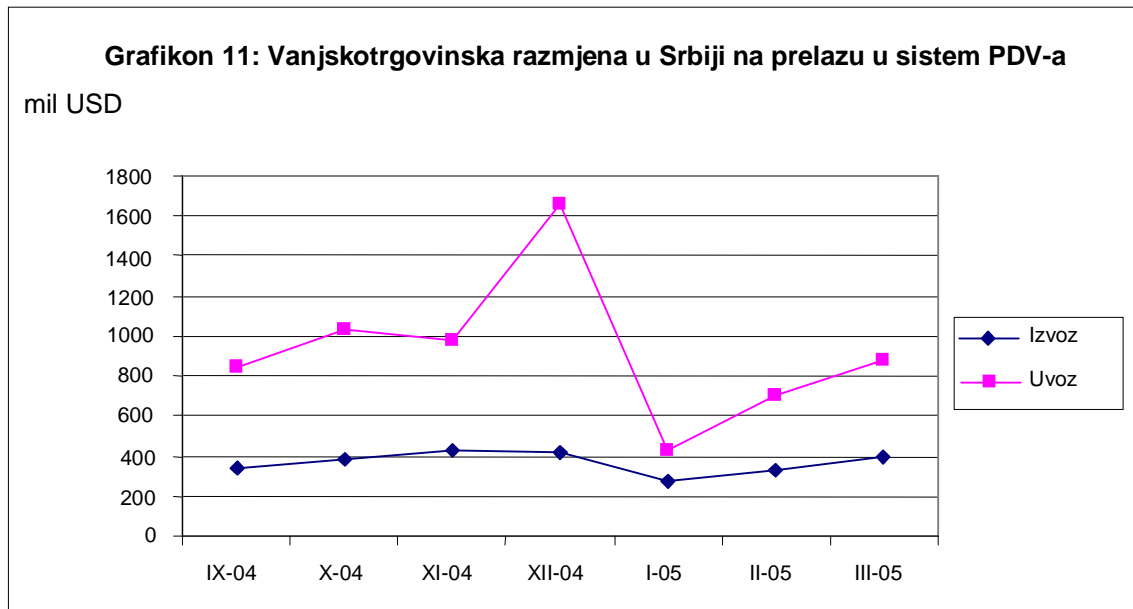
Hrvatska je uvela PDV-e 1.1.1998. godine godine i to po općoj stopi od 22% za sva dobra i usluge. U 1997.godini, godini koja je prethodila uvođenju PDV-a, desio se veliki rast deficita u robnoj razmjeni sa inozemstvom. Kumulativni efekat pada izvoza i rasta uvoza je doveo do rasta vanjskotrgovinskog deficita u 1997.g. za više od 60% u odnosu na 1996.godinu. Jedan od osnovnih uzroka lošoj slici trgovinskog i platnog bilansa u 1997.g. je bilo planirano uvođenje PDV-a. Ono je izazvalo gomilanje uvoznih zaliha u zadnja dva mjeseca 1997. godine. Posmatrajući strukturu uvoza najveći udjel je imao uvoz kapitalnih dobara (mašina i opreme, motornih vozila, prikolica i poluprikolica), te uvoz prehrambenih artikala (hrane i pića). Nakon uvođenja PDV-a stanje u robnoj razmjeni u Hrvatskoj se konsolidovalo. Kretanje robne razmjene za pomenuti period dato je na grafikonu 10:

Izvor: izvještaji Narodne banke Hrvatske / statistički pregledi Državnog zavoda za statistiku

Srbija je uvela PDV-e 1.1.2005.g. i to opću stopu od 18% i posebnu stopu od 8% na prehrambene proizvode, lijekove, novine i sl. Uvođenje PDV-a, premda sa diferenciranim stopama koje podrazumijevaju i manji udar na cijene životnih namirnica i lijekova, utjecalo je na pogoršanje vanjskotrgovinske razmjene Srbije u decembru 2004.godine. Blagi pad izvoza i veliki uvoz u decembru, za skoro 70% više od uvoza u novembru,

imalo je odraz na ukupni trgovinski i platni deficit za tu godinu. Zabilježen je veliki rast uvoza kapitalnih dobara (mašina i transportnih uređaja), polupoproduktova i materijala, kao i netrajnih proizvoda za široku potrošnju. Zanimljiva je slika vanjskotrgovinske razmjene nakon uvođenja PDV-a. U januaru 2005.g. zabilježen je drastičan pad uvoza (svega 26% od uvoza u decembru), a i ozbiljan pad izvoza, premda je bilo informacija o velikom obimu fiktivnog izvoza prvih nedjelja januara. Već od februrara 2005.g., kako se može vidjeti na grafikonu 11, vanjskotrgovinska razmjena se vraća u očekivane tokove, zabilježen je blagi rast izvoza, a uvoz se smanjio na vrijednosti zabilježene u septembru 2004.godine. Pri tome treba imati u vidu i utjecaj rasta cijena energenata na svjetskom tržištu početkom 2005.g. na nominalni iznos uvoza.

Izvor: izvještaji Ministarstva finansija Srbije

Unaprijeđenje procesa planiranja i izrade budžeta u BiH

(pripremio: Projekat jačanja upravljanja javnim finansijama koji finansira Ured Vlade Velike Britanije za međunarodni razvoj)

Budžet je primarni vladin alat za izradu politika. On je sredstvo kojim se vladini državni prioriteti prenose u usluge, programe i aktivnosti kao odgovor na socijalne i ekonomske potrebe građana u zemlji. Međutim, sam godišnji budžet nije dovoljan da se osigura ispunjenje vladinih ciljeva, zbog čega se u mnogim zemljama uvodi proces srednjoročnog planiranja budžeta. Ured Vlade Velike Britanije za međunarodni razvoj, uz angažman konsultantske kuće PKF, pruža podršku državnom i entitetskim Ministarstvima finansija u unaprijeđenju procesa i sistema planiranja budžeta u BiH u okviru Projekta jačanja upravljanja javnim finansijama u BiH.

Kako izgleda moderni proces srednjoročnog planiranja budžeta?

Moderni proces srednjoročnog planiranja budžeta je proces koji:

- ima jasno definisan budžetski kalendar i raspodjelu odgovornosti;
- navodi jasnu fiskalnu strategiju zasnovanu na nivou vladinih raspoloživih resursa;
- prioritetizira raspodjelu ograničenih resursa na najvažnije ekonomske i socijalne prioritetne politike Bosne i Hercegovine;
- unaprijeđuje predvidivost budžetskih politika i finansiranja,
- osigurava efikasnije i djelotvornije korištenje vladinih resursa;
- unaprijeđuje transparentnost i odgovornost vladinih politika, programa i procesa donošenja odluka; i
- osigurava razmatranje finansijskih učinaka u narednim godinama, pri donošenju odluka u vezi sa politikama, te donošenje tih odluka tokom ciklusa planiranja budžeta.

S ciljem olakšanja pomenutog procesa, Ministarstva finansija u BiH su u proteklim godinama pripremala Dokumente okvirnog budžeta koji sadržavaju srednjoročne fiskalne prognoze za tekuću i dvije naredne godine. Uz podršku projekta DFID-a, sva tri Ministarstva su nedavno izradila osnovni okvir "Srednjoročnog planiranja i pripreme budžeta u BiH u 10 koraka", kao osnovu za dalju reformu⁴.

Šta je Srednjoročni proces planiranja i pripreme budžeta u 10 koraka?

Okvira u '10 koraka' sadrži srednjoročni budžetski proces izložen kroz jasan vremenski plan koji je moguće uskladiti između svih nivoa vlasti. Svaki korak zavisi od svih strana koje, u svakoj od ključnih faza procesa u toku godine, pružaju adekvatne informacije, te daju preporuke i odluke. Stoga djelotvorno srednjoročno planiranje budžeta zahtijeva zalaganje i disciplinu svih strana uključenih u budžetski proces (uključujući Vladu, Parlament, Ministarstva finansija i budžetske korisnike).

U grafikonu 12 je izložen grafički prikaz 10 koraka, a sažetak svakog od koraka sa opisom odgovornosti je sadržan u daljem tekstu.

Prvi korak

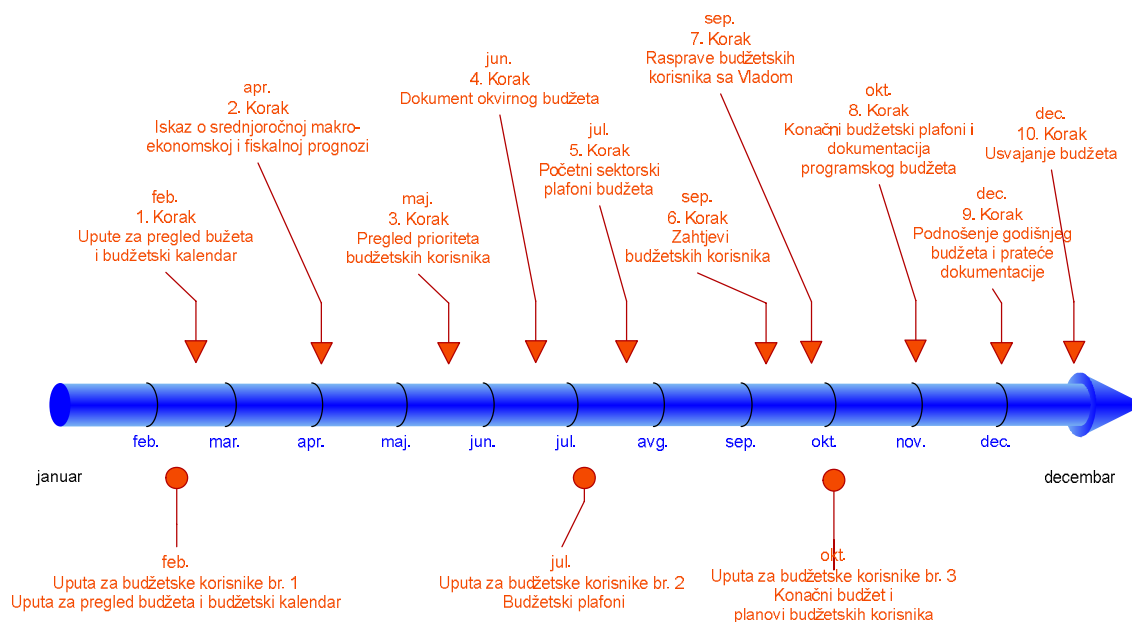
Upute za pregled budžeta i budžetski kalendar

(koji pripremaju Ministarstva finansija)

Prvi korak u efikasnom budžetskom procesu je priprema uputa za pregled budžeta i budžetskog kalendara koji se dostavlja svim budžetskim korisnicima (Upute za pregled budžeta i kalendar broj 1). Izdavanje tih uputa na samom početku kalendarske godine osigurava činjenicu da sve strane mogu efikasnije planirati vlastite obaveze, resurse i potrebe za obukom. Upute pripremaju relevantna Ministarstva finansija (MF) u skladu sa

⁴ Po tom modelu, svaki godišnji budžet se izrađuje u obliku "rolling" trogodišnjeg plana budžeta, sa procjenom tekućeg budžeta iz prve godine kao polaznom tačkom za budžet narednih godina (uz izmjene i dopune u smislu ekonomskih prilagodbi i vladinih odluka iz oblasti politika).

usklađenim budžetskim kalendarom koji odobrava Vlada⁵/Fiskalno vijeće, a isti sadrži ključne datume u vezi sa podnošenjem izvještaja, odluka i zahtjeva.

Grafikon 12: Srednjoročno planiranje i priprema budžeta u BiH u 10 koraka

Drugi korak

Iskaz o srednjoročnoj makroekonomskoj i fiskalnoj prognozi

(koji priprema EPPU i OMA, a odobrava Fiskalno vijeće)

Iskaz o srednjoročnoj makroekonomskoj i fiskalnoj prognozi definiše okvir fiskalnog planiranja i nivo ukupnih resursa koji su na raspolaganju vladi za tekući budžet i budžet dvije naredne godine. Iskazom se utvrđuju pozadinske ekonomske pretpostavke i bazni prihodi, te uspostavlja vladin početni fiskalni položaj (uključujući raspodjelu prihoda između Vlada). Idealno govoreći, prognoza bi trebala naznačiti i državne i sektorske prioritete Fiskalnog vijeća kako bi se njome pružile smjernice za državu i entitete pri utvrđivanju i razvoju prioriteta rashodovnih politika.

Prijedlog je da nacrt iskaza priprema EPPU i Odjeljenje za makroekonomsku analizu, te da se isti predaje Fiskalnom vijeću na razmatranje na početku budžetskog ciklusa (npr. u martu), kako bi se osiguralo dovoljno vremena za državnu vladu i entitetske vlade da izrade vlastiti srednjoročni plan rashoda (Dokument okvirnog budžeta), uključujući početne godišnje budžetske plafone za budžetske korisnike.

Treći korak

Pregled prioriteta budžetskih korisnika

(koji pripremaju budžetski korisnici i dostavljaju ga Ministarstvu finansija)

U ranoj fazi budžetskog procesa, svaki budžetski korisnik bi trebao izvršiti pregled politika i prioriteta u okviru svog polja nadležnosti (zdravstvo, obrazovanje, socijalna zaštita itd.), a u kontekstu vladinih općih ciljeva politika i svih sektorskih strategija koje

⁵ U nekim zemljama se osniva Komisija za budžet, Odbor za pregled potrošnje ili Kabinet za budžet u čijem sastavu su vodeći ministri za ekonomska pitanja i pitanja potrošnje koji djeluju kao pododbor čitave Vlade za upravljanje i vođenje procesa izrade budžeta i donošenja odluka u vezi sa istim.

je definisala i odobrila Vlada(e)⁶. Budžetski korisnici bi u toku procesa trebali ocijeniti učinak postojećih programa.

Pregled prioriteta budžetskih korisnika se sastoji iz slijedećih tabela:

- liste tekućih programa, usluga i aktivnosti⁷
- liste predloženih visoko prioriternih prijedloga novih politika za razmatranje u toku nadolazeće budžetske godine.
- liste predloženih opcija uštede (koja se zasniva na programima niskog prioriteta i onima koji daju slabe rezultate).

Iako ove liste ne trebaju biti suviše detaljne, svrha im je osigurati veći doprinos budžetskih korisnika u procesu utvrđivanja prioriteta u ranoj fazi budžetskog procesa (tj. prije donošenja odluka o budžetskim plafonima za resorna ministarstva/budžetske korisnike), te pružiti priliku Vladi da izvrši odabir prijedloga novih politika i opcija uštede koje bi se uključile u početne budžetske plafone⁸.

Četvrti korak

Dokument okvirnog budžeta

(koji za Vladu priprema Ministarstvo finansija)

Obično se dešava da ukupni resursi svih predloženih novih inicijativa potrošnje budžetskih korisnika premašuju ukupan nivo raspoloživih resursa za novu potrošnju. U tim okolnostima, jasno je da Vlada ne može dodijeliti resurse na sve želje budžetskih korisnika. Stoga Vlada mora donijeti odluku o najvišim prioritetima između konkurentskih zahtjeva, te u skladu s tim i raspodijeliti resurse iz raspoloživih budžetskih sredstava. U djelotvornom budžetskom procesu, Ministarstvo finansija Vladi pruža nezavisan savjet o onome što smatra najvišim prioritetima u smislu ekonomskog i društvenog razvoja BiH.

Dokumenti okvirnog budžeta se izrađuju sa ciljem pružanja konsolidovane analize prioriternih politika (utvrđenih u Tabelama prioriteta budžetskih korisnika) i davanju preporuka Vladi o ukupnom iznosu budžetskih sredstava i plafonima, a u kontekstu ukupnih fiskalnih ograničenja i strateških ciljeva politika naznačenih u Iskazu o makrofiskalnoj prognozi.

Prije izrade konačnog Dokumenta okvirnog budžeta, Ministarstvo finansija bi trebalo održati pojedinačne sastanke sa svim budžetskim korisnicima na kojima bi se raspravljalo o njihovim budžetskim prioritetima i procjenama troškova.

Peti korak

Početni sektorski plafoni budžeta

(koja odobrava Vlada, a dostavlja Ministarstvo finansija)

Nakon pregleda Dokumenta okvirnog budžeta, Vlada donosi odluku o početnim budžetskim plafonima, a Ministarstvo finansija obavještava svako resorno ministarstvo i/ili budžetskog korisnika (putem Uputa za budžetske korisnike broj 2). U budžetskim plafonima trebaju biti utvrđena sva sredstva na raspolaganju resornom ministarstvu/budžetskom korisniku (uključujući procijenjenu naplatu od strane korisnika, donatorsku pomoć itd).

⁶ Mnogi opći ciljevi politika i sektorske strategije će se utvrditi u Iskazu o makroekonomskoj i fiskalnoj prognozi i Srednjoročnoj razvojnoj strategiji, s tim da oba dokumenta odobrava Vlada.

⁷ Dok se pristupom u "10 koraka" predviđa uvođenje budžetiranja zasnovanog na programima, ono se može uskladiti i sa postojećim budžetskim sistemom zasnovanim na klasifikacijama.

⁸ Početni prijedlozi koje odobrava Vlada su preciznije postavljeni i ocijenjeni (uključujući detaljno obrazloženje i iskaz o učinku) u zahtjevima budžetskih korisnika, u kasnijoj fazi budžetskog procesa.

Šesti korak

Zahtjevi budžetskih korisnika

(koje pripremaju budžetski korisnici)

Zahtjevi budžetskih korisnika su način na koji budžetski korisnici predstavljaju svoje procjene budžeta, prijedloge novih politika i opcija uštede u kontekstu srednjoročne ekonomske i fiskalne prognoze i u skladu sa početnim budžetskim plafonima koja je odobrila Vlada.⁹

Zahtjevi budžetskih korisnika trebaju sadržavati detaljno obrazloženje traženih resursa uključujući programske ciljeve, zakonsko uporište, troškove i rezultate. Budžetski zahtjevi bi trebali uključiti i naznačiti puni trošak novih prijedloga (visokoprioritetnih) politika i mogućih opcija uštede (nisko prioritetnih programa koji daju slabe rezultate) za razmatranje od strane Vlade.

U okviru tog koraka, vodi se rasprava o tehničkim pitanjima (uključujući bilo kakva pitanja koja se tiču troškova) između savjetnika za budžet pri Ministarstvu finansija i službenika sektora za budžet pri budžetskim korisnicima. Ministarstvo finansija pruža savjet Vladi o tome da li je budžetska potrošnja u skladu sa vladinim prioritetima potrošnje i da li je ukupna budžetska potrošnja usklađena sa fiskalnim okvirom ciljanog bilansa budžeta. Ministarstvo finansija analizira zahtjev svakog budžetskog korisnika i daje preporuke Vladi.

Sedmi korak

Rasprave sa Vladom

(koordinira MF u ime Vlade)

Nakon pregleda predatih zahtjeva budžetskih korisnika i prijema uputa od Ministarstva finansija, pojedinačna resorna ministarstva imaju priliku da u ime svog ministarstva i budžetskog korisnika predstave ostatku Vlade svoje zahtjeve za budžetskim resursima, uključujući prijedloge novih inicijativa potrošnje. Potom vlada vrši cjelokupni pregled rezultata tih razgovora i konkurentskih zahtjeva za resursima i donosi konačnu odluku o **presjeku** sektorskih prioriteta (uključujući prilagodbe za postojeće programe, prijedloge nove potrošnje i opcije uštede) u skladu sa ukupnom ciljanom budžetskom potrošnjom.

Tokom tih rasprava, Ministarstvo finansija vodi dnevnu "bodovnu listu" odobrenih prilagodbi budžeta kako bi pomogla Vladi u praćenju napretka ukupnog budžeta u odnosu na cjelokupna fiskalna ograničenja.

Osmi korak

Konačni budžetski plafoni i dokumentacija programskog budžeta

(konačne budžetske plafone izdaje MF, a dokumentaciju programskog budžeta pripremaju budžetski korisnici)

Nakon održanih rasprava, MF izdaje ažuriranu verziju makroekonomskih pretpostavki i prognoze prihoda. Uzimajući u obzir konačne prilagodbe kojima se ispunjavaju ažurirani ciljevi budžeta, Vlada odobrava konačne budžetske plafone (i procjene) za svakog budžetskog korisnika. Zatim MF izdaje upute svakom korisniku u vezi sa njihovim budžetskim plafonima koja uključuje sve odobrene nove/proširene/obnovljene programe i uštede zajedno sa uputama (Upute za budžetske korisnike broj 3) o pripremi dokumentacije programskog budžeta.¹⁰

⁹ U pristupu po 'najuspješnijoj' praksi, zahtjevi budžetskih korisnika se pripremaju na programskoj osnovi. Međutim, kao što je ranije naznačeno, ovaj okvir je moguće primijeniti sa programskim budžetiranjem ili bez istog.

¹⁰ Dokumentacija programskog budžeta bi trebala unaprijediti transparentnost time što se vladama, parlamentu i javnosti u Bosni i Hercegovini pruža detaljne informacije o ciljevima, finansijskim resursima i očekivanim rezultatima vladinih programa i aktivnosti.

Nakon toga budžetski korisnici dostavljaju kompletnu dokumentaciju programskog budžeta (usklađenu sa konačnim plafonima) nadležnom Ministarstvu finansija. Dokumentacija programskog budžeta sačinjava dio podneska godišnjeg budžeta Parlamentu.

Deveti korak

Podnošenje godišnjeg budžeta i prateća dokumentacija

(koje priprema MF i budžetski korisnici)

Nacrt godišnjeg budžeta i prateću dokumentaciju pripremaju Ministarstvo finansija i budžetski korisnici. Javna dostupnost obrazloženja igra ključnu ulogu u unaprjeđenju transparentnosti i odgovornosti budžeta.

Ključni dokument u pratećoj dokumentaciji je Bilans tabela za budžetske korisnike, koju je predložio projekat Ureda Vlade Velike Britanije za međunarodni razvoj. Namjera tabela je da budu lako čitljiv sažeti dokument u kome se ističu razlike u procjenama nacrta budžeta u poređenju sa raspodjelom budžeta u prethodnoj godini. Razlike se obrazlažu, po (i) ekonomskoj klasifikaciji, po tri glavne kategorije – makroekonomske prilagodbe (npr. za odobrene prilagodbe plata i cijena), (ii) odobrene inicijative novih politika i (iii) odobrene opcije uštede.

Objavljena dokumentacija bi trebala uključiti: Izjavu Premijera o budžetu upućenu Parlamentu u kojoj se naznačuje vladina srednjoročna fiskalna strategija, t.j. fiskalni prioriteti, te prioritete politike i ciljevi u srednjoročnom vremenskom periodu; ažurirani Iskaz o srednjoročnoj makroekonomskoj i fiskalnoj prognozi s pregledom makroekonomskih i ekonomskih pretpostavki koje su osnova budžeta i procjena budžeta, skupa sa procjenama ukupne potrošnje; i nizom informacija (npr. kapitalni budžeti, finansije vanbudžetskih fondova, obrazloženje unutrašnjeg i vanjskog duga i međuvladini fiskalni odnosi).

Deseti korak

Usvajanje budžeta

(Parlament)

Posljednji korak u svakom budžetskom ciklusu je naravno usvajanje budžeta od strane Parlamenta. U skladu sa ciljem fiskalne transparentnosti i odgovornosti, kompletna budžetska dokumentacija treba biti dostupna Parlamentu i javnosti, a sve parlamentarne rasprave otvorene za javnost. Svaki prijedlog izmjene i dopune budžeta bi trebao biti u skladu sa vladinim ciljevima fiskalne politike.

Sažetak

Izloženi dokument sadrži jednostavan konceptualni okvir i pregled procesa srednjoročnog planiranja i pripreme budžeta i načina na koji bi se taj proces mogao primijeniti u BiH. U prilogu je grafički prikaz okvira u '10 koraka'. Detaljniji dokument za diskusiju na temu "Srednjoročno planiranje budžeta u 10 korak" možete dobiti na zahtjev od Martina Bowena, Vođe tima (tel. 552 491) ili gđice Naide Trkić, Koordinatora projekta PKF (tel. 552 490).

Reforma direktnih poreza za rast i zaposlenost

pripremio: Mark Gallagher, Ph.D., Šef projekta USAID-TAMP (Projekat modernizacije poreza)

BiH vrši reformu sistema direktnog oporezivanja. Ove će reforme povećati odgovarajuće prihode za javnu potrošnju, stimulisati ekonomski rast i stvaranje novih radnih mjesta. Direktni porezi su oni koji se naplaćuju na kapital, radnu snagu i imovinu. Ovo je suprotno od indirektnih poreza koji se naplaćuju na transakcije roba i usluga.

Glavne reforme direktnih poreza u razmatranju su porez na dobit i porez na dohodak. Glavni pravac ovih reformi je pojednostavljenje ovih poreza i postizanje većeg izjednačavanja u tretiranju poreznih obveznika u cijeloj zemlji.

Porez na dohodak koji je sada u parlamentu Federacije BiH predstavlja jedinstveni sveobuhvatni porez koji tretira svaki prihod na isti način, a zamjenjuje različite kantonalne poreze kao što su porezi građana na prihod od imovine, patenata i autorskih prava, dohotka, plaća, dobit od poljoprivredne djelatnosti i prihod poduzetnika. Eksperti vode diskusiju oko skoro identičnog prijedloga reforme u Republici Srpskoj. Razlika između Republike Srpske i Federacije BiH je što u Federaciji ove poreze građana naplaćuju kantoni po različitim stopama i na različit način. Porez na dohodak ne samo da izjednačava porez između entiteta nego i između kantona.

Predloženi porez na dohodak se razlikuje od prijašnjih poreza i po tome što je „progresivan“. Ovo znači da najsiromašniji ne plaćaju porez, zaposleni ljudi plaćaju nešto, a bogatiji plaćaju više. I pored ove progresivnosti, stope poreza na dohodak u Bosni i Hercegovini bile bi niže od stopa u većini zemalja svijeta.

Entiteti rade na reformi poreza na dobit. U Federaciji će se stopa sniziti sa 30% na 15% dok će u Republici Srpskoj porasti sa 10% na 15%. Iako su porezne stope važne i 15% je izuzetno konkurentna stopa iz međunarodne perspektive, možda je ipak važnija jednostavnost novog poreznog zakona i poticaj koji može imati na veće stvaranje radnih mjesta. Kompanije su ohrabrene da investiraju u skladu sa tržišnim prilikama na koje nailaze umjesto da koriste nedostatke poreznog zakona. Kompanije će moći amortizovati većinu svojih investicija u samo tri godine. Ovo potiče nove investicije ne vršeci diskriminaciju između sektora ili protiv stranih ili domaćih investitora. Investitori neće više biti toliko protiv investiranja u tehnologije koje zahtijevaju puno radne snage, tako da će rast uključiti nova radna mjesta – nešto što danas nedostaje u BiH.

Jednostavnost novih poreznih zakona će olakšati provođenje propisa od strane poreznih obveznika i unaprijediti efikasnost na strani poreznih uprava što će dovesti do manje prevara i korupcije.

Mjesečni konsolidirani izvještaji za period januar – decembar 2005. godine

Pripremila: Aleksandra Regoje, pomoćnik za istraživački rad

u mil KM

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	kv1	kv2	kv3	kv4	ukupno
Tekući Prihodi	168,8	174,2	220,9	213,5	242,3	364,0	269,5	281,0	258,7	226,9	278,1	271,0	563,9	819,9	809,2	776,1	2969,1
<i>Porezni prihodi</i>	159,7	158,3	200,0	201,3	224,3	226,9	221,7	261,0	236,9	208,9	231,3	253,5	518,0	652,5	719,6	693,6	2583,6
<i>Indirektni porezi</i>	142,0	139,3	171,3	187,8	208,3	211,6	206,8	246,7	222,2	193,6	211,1	228,1	452,6	607,7	675,7	632,8	2368,9
Carine	31,8	36,1	45,8	48,1	52,7	53,7	49,7	55,9	59,4	54,5	56,4	71,9	113,7	154,5	165,0	182,8	616,0
Porez na promet	45,9	44,6	56,6	61,7	70,4	69,4	72,1	84,5	73,2	65,9	69,6	72,5	147,2	201,5	229,8	208,0	786,4
Akcize	54,8	49,0	56,4	64,5	70,6	72,1	69,3	87,3	73,8	60,4	68,8	68,7	160,2	207,2	230,3	197,9	795,7
Putarina	9,3	9,3	12,1	13,1	14,2	15,5	15,4	18,7	15,3	12,2	15,7	13,9	30,7	42,8	49,3	41,8	164,7
<i>Direktni porezi</i>	17,6	19,0	28,7	13,5	15,9	15,3	14,9	14,4	14,6	15,3	20,2	25,4	65,4	44,7	43,9	60,8	214,8
<i>Neporezni prihodi</i>	9,0	15,9	20,9	12,2	18,0	137,1	33,1	19,9	21,8	17,7	46,6	17,5	45,8	167,2	74,8	81,7	369,5
<i>Donacije/grantovi</i>	0,1				0,1	0,1	14,7	0,1		0,4	0,3	0,1	0,1	0,2	14,8	0,8	15,9
Tekući Rashodi	125,2	198,2	218,9	219,1	233,4	292,0	198,4	237,7	228,3	219,1	270,8	333,9	542,2	744,6	664,4	823,9	2775,1
<i>Tekući izdaci</i>	30,9	54,8	71,7	64,0	62,2	94,9	41,1	59,3	60,9	67,8	63,5	111,7	157,4	221,1	161,3	243,0	782,9
<i>Plaće i naknade</i>	25,2	45,6	62,4	53,9	53,4	85,2	32,6	52,1	52,6	56,6	53,2	92,7	133,1	192,5	137,2	202,5	665,4
Naknade	1,7	10,9	13,1	13,2	13,2	29,3	2,9	14,4	14,5	15,1	14,5	36,5	25,7	55,8	31,8	66,1	179,3
<i>Izdaci za materijal i usluge</i>	5,8	9,2	9,3	10,1	8,8	9,7	8,5	7,3	8,3	11,2	10,3	19,0	24,3	28,6	24,1	40,5	117,5
<i>Grantovi/Socijalni transferi/Subvencije</i>	32,8	60,4	60,1	62,2	60,0	103,2	66,1	60,7	65,9	63,4	82,9	103,1	153,3	225,4	192,7	249,4	820,8
Transferi domaćinstvima	8,8	37,8	35,7	38,9	36,5	78,3	39,5	37,4	41,8	38,1	58,2	64,8	82,4	153,7	118,7	161,1	515,9
Transferi organizacijama/institucijama	19,8	15,5	19,0	14,1	16,8	16,1	14,4	13,1	14,3	16,3	15,6	17,6	54,2	46,9	41,8	49,4	192,4
Subvencije	4,2	7,1	5,4	9,3	6,7	8,7	12,2	10,2	9,8	9,1	9,0	20,8	16,7	24,8	32,2	38,8	112,5
od kojih: Javna preduzeća																	
<i>Plaćanje kamate</i>	0,4	3,0	2,0	1,4	5,1	4,4	0,4	4,3	2,2	1,8	5,7	3,9	5,3	10,9	6,9	11,3	34,5
<i>Ostali izdaci/potrošnja/transferi</i>	5,5	9,2	10,6	9,6	8,0	6,7	10,3	8,5	9,7	8,8	14,3	28,8	25,3	24,3	28,5	51,9	130,1
<i>Transferi sa jedinstvenog računa UIO</i>	44,2	45,1	60,9	64,3	62,5	69,0	66,8	81,4	72,2	62,8	66,3	67,9	150,2	195,8	220,4	197,0	763,4
Budžet BiH	18,6	19,6	23,5	20,6	20,6	21,5	20,6	22,5	21,5	20,6	20,6	21,5	61,7	62,6	64,6	62,6	251,5
FBiH / kantoni, Direkcija za ceste	16,8	15,4	25,0	27,9	27,4	32,8	32,0	37,9	33,6	28,7	28,7	32,8	57,1	88,1	103,5	90,2	338,9
RS / gradovi, opštine, JP "Putevi RS"	5,8	6,1	7,4	10,2	8,3	8,2	7,8	13,0	10,2	7,7	10,3	6,9	19,3	26,6	31,0	24,9	101,9
Brčko Distrikt	3,1	4,0	5,1	5,7	6,2	6,5	6,3	7,7	6,8	5,8	6,6	6,6	12,2	18,4	20,8	18,9	70,3
<i>Amortizacija duga</i>																	
od čega: vanjski dug (sa JR UIO)	10,5	24,8	12,7	16,3	34,7	12,4	12,7	22,4	16,4	13,6	37,2	15,6	47,9	63,4	51,4	66,5	229,2
<i>Transferi višim nivoima vlasti</i>																	
<i>Transferi općinama</i>	0,9	0,9	0,9	1,3	0,9	1,5	0,9	1,1	1,1	0,9	0,9	2,9	2,7	3,7	3,2	4,7	14,3
Vladina štednja (1 - 2)	43,6	-24,0	2,0	-5,6	8,9	72,1	71,2	43,3	30,3	7,8	7,3	-62,9	21,6	75,3	144,8	-47,8	194,0
<i>Kapitalni izdaci</i>	1,6	3,5	1,9	1,7	2,4	33,3	15,3	3,3	1,9	2,6	2,2	16,8	6,9	37,4	20,5	21,7	86,5
Vladin suficit/deficit (3-4)	42,1	-27,5	0,1	-7,4	6,5	38,8	55,9	40,0	28,4	5,2	5,1	-79,8	14,7	37,9	124,4	-69,5	107,5

Tabela 1. Mjesečni konsolidirani izvještaji januar – decembar 2005. godine

Mjesečni konsolidirani izvještaji za period januar - novembar 2005. godine

Pripremila: Aleksandra Regoje, pomoćnik za istraživački rad

u mil KM

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI		kv1	kv2	kv3	kv4	ukupno
Tekući Prihodi	443,2	499,1	548,1	537,4	554,5	702,2	626,8	626,6	601,4	574,5	592,5		1490,3	1794,1	1854,7	1167,0	6306,1
<i>Porezni prihodi</i>	264,1	249,4	310,1	304,7	331,4	336,3	336,8	378,1	349,5	327,9	346,8		823,6	972,4	1064,4	674,7	3535,1
<i>Indirektni porezi</i>	228,9	206,3	251,7	262,8	288,9	293,6	290,3	335,2	305,2	282,3	297,3		686,9	845,3	930,7	579,5	3042,4
Carine	31,9	36,1	45,9	48,1	52,7	53,6	49,7	55,9	59,5	54,6	56,4		114,0	154,5	165,1	111,0	544,6
Porez na promet	128,1	110,9	135,9	136,4	150,8	151,2	155,4	172,8	156,0	154,4	155,6		374,9	438,4	484,2	310,0	1607,6
uvozni akcizni proizvodi	30,3	22,8	28,2	32,9	35,3	39,1	35,2	44,2	41,3	36,1	39,9		81,3	107,3	120,6	76,0	385,3
domaći akcizni proizvodi	7,2	7,1	7,6	9,4	12,2	10,8	14,5	17,5	11,1	6,8	7,4		21,8	32,4	43,0	14,3	111,5
ostali proizvodi	57,4	51,1	64,4	61,2	66,1	67,3	68,5	75,9	70,8	74,8	73,6		172,9	194,6	215,3	148,4	731,3
na usluge	28,1	27,4	32,5	30,3	34,7	32,1	35,6	34,1	31,5	35,2	33,4		87,9	97,1	101,2	68,6	354,8
ostalo	5,1	2,5	3,3	2,6	2,4	1,9	1,7	1,1	1,3	1,5	1,2		11,0	7,0	4,1	2,8	24,7
Akciza	55,4	49,5	56,8	64,7	70,6	72,2	69,3	87,3	73,8	60,4	68,8		161,7	207,6	230,4	129,2	728,9
uvozni pr.	39,6	36,5	43,5	49,7	51,5	56,2	48,5	62,9	56,0	48,2	55,7		119,6	157,5	167,4	103,9	548,4
u zemlji	15,8	13,0	13,3	15,0	19,1	16,0	20,8	24,4	17,8	12,2	13,1		42,1	50,1	63,0	25,3	180,5
Putarina	13,2	9,5	12,5	13,2	14,3	15,6	15,4	18,8	15,4	12,3	15,8		35,2	43,0	49,6	28,1	155,9
Ostalo	0,3	0,4	0,5	0,4	0,5	0,9	0,4	0,4	0,5	0,6	0,6		1,1	1,8	1,3	1,2	5,5
Transferi sa JR																	
<i>Direktni porezi</i>	35,2	43,1	58,5	41,9	42,4	42,8	46,4	43,0	44,3	45,7	49,5		136,7	127,1	133,7	95,2	492,7
Porezi na dohodak	35,2	43,1	58,5	41,9	42,4	42,8	46,4	43,0	44,3	45,7	49,5		136,7	127,1	133,7	95,2	492,7
Porezi na dobit preduzeća	7,9	10,4	16,2	6,3	5,0	6,0	7,0	6,2	6,3	6,0	11,5		34,4	17,2	19,5	17,6	88,8
Porezi na dohadak	6,4	8,7	10,5	7,0	6,7	6,4	6,8	6,7	7,2	7,2	9,0		25,5	20,1	20,7	16,2	82,6
Ostalo	21,0	24,0	31,8	28,6	30,8	30,4	32,7	30,0	30,7	32,4	29,0		76,7	89,8	93,4	61,4	321,3
<i>Neporezni prihodi</i>	22,8	79,8	35,5	28,4	41,3	153,5	71,1	42,0	39,4	40,6	52,1		138,1	223,2	152,4	92,7	606,4
<i>Vlastiti prihodi općina</i>																	
Doprinosi fondova	137,8	146,5	179,1	168,1	161,5	178,3	181,8	182,6	184,1	185,7	173,1		463,4	507,8	548,4	358,8	1878,5
Ostali prihodi	16,4	23,0	22,9	34,5	20,0	26,9	22,6	23,5	21,7	20,2	19,5		62,4	81,4	67,8	39,7	251,3
Donacije/grantovi	2,1	0,3	0,4	1,7	0,4	7,2	14,6	0,4	6,7	0,1	1,0		2,8	9,2	21,7	1,0	34,7
Transferi viših nivoa				0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,1	0,0	0,1

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI		kv1	kv2	kv3	kv4	ukupno
Tekući Rashodi	380,5	509,5	531,8	514,0	533,0	609,5	534,0	564,6	548,3	559,8	591,1		1421,9	1656,5	1647,0	1150,9	5876,2
<i>Tekući izdaci</i>	57,8	84,3	104,5	98,0	95,8	133,9	71,3	92,2	94,5	101,7	95,4		246,7	327,7	258,0	197,1	1029,4
<i>Plaće i naknade</i>	42,5	64,5	83,6	73,7	74,6	109,9	53,7	75,1	74,6	78,5	73,8		190,7	258,2	203,4	152,4	804,7
Plaće	38,4	51,0	67,1	57,3	58,0	73,0	47,1	55,8	56,2	60,1	56,3		156,5	188,3	159,1	116,4	620,4
od čega: doprinosi																	
od čega: porez na plate																	
Naknade	4,1	13,5	16,5	16,3	16,6	37,0	6,5	19,4	18,4	18,4	17,5		34,1	69,9	44,3	36,0	184,3
<i>Izdaci za materijal i usluge</i>	12,5	17,0	18,0	20,3	17,5	20,6	17,4	16,7	19,9	23,1	21,5		47,5	58,3	54,0	44,6	204,4
<i>Drugi tekući rashodi</i>	2,8	2,8	2,8	4,1	3,7	3,3	0,2	0,4	0,0	0,1			8,5	11,1	0,6	0,1	20,3
<i>Grantovi/Socijalni transferi/Subvencije</i>	171,1	207,7	240,0	229,6	222,0	283,6	250,0	244,1	251,5	251,9	258,9		618,9	735,2	745,5	510,9	2610,5
Transferi domaćinstvima	9,5	38,6	36,5	40,0	37,5	80,4	42,1	39,2	44,4	42,0	62,2		84,6	157,9	125,7	104,2	472,4
Transferi organizacijama/institucijama	20,5	16,2	19,7	15,1	17,5	17,6	15,3	13,4	14,5	16,6	15,9		56,3	50,2	50,4	32,4	182,1
Transf. fondovima po osnovu dopr.za soc. osig.	136,9	145,9	178,5	165,2	160,2	176,9	180,4	181,3	182,8	184,3	171,9		461,3	502,3	517,6	356,2	1864,3
Subvencije	4,2	7,1	5,4	9,3	6,7	8,7	12,2	10,2	9,8	9,1	9,0		16,7	24,8	32,2	18,1	91,7
od kojih: Javna preduzeća																	
<i>Plaćanje kamate</i>	0,4	3,0	2,0	1,4	5,1	4,4	0,4	4,3	2,2	1,8	5,7		5,3	10,9	6,9	7,4	30,6
od čega: na vanjski dug																	
<i>Ostali izdaci/potrošnja/transferi</i>	5,7	9,4	10,7	9,8	8,2	6,8	10,3	8,5	9,7	9,1	13,3		25,8	24,8	28,5	22,5	101,6
<i>Rashodi iz tekuće rezerve</i>	0,3	0,3	0,3	0,8	1,0	1,6	1,9	0,8	1,3	1,1	1,3		0,9	3,4	4,0	2,4	10,8
<i>Transferi sa jedinstvenog računa UIO</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2		0,0	0,1	0,4	0,3	0,8
Rezerva			0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2		0,0	0,1	0,4	0,3	0,8
<i>Amortizacija duga</i>																	
od čega: vanjski dug (sa JR UIO)	10,5	24,8	12,7	16,3	34,7	12,4	12,7	22,4	16,4	13,6	37,2		47,9	63,4	51,4	50,9	213,6
<i>Transferi višim nivoima vlasti</i>																	
<i>Transferi nižim nivoima (uklj. trans. sa JR)</i>	134,8	180,1	161,5	158,1	166,0	166,8	187,3	192,2	172,9	180,4	179,0		476,3	490,9	552,3	359,4	1879,0
Vladina štednja (1 - 2)	62,6	-10,5	16,3	23,4	21,5	92,6	92,8	61,9	53,0	14,7	1,4		68,4	137,6	207,8	16,1	429,8
<i>Kapitalni izdaci</i>	2,1	3,7	2,1	2,5	3,2	34,0	17,3	5,0	10,9	6,8	4,9		7,9	39,6	33,3	11,7	92,5
Vladin suficit/deficit (3-4)	60,5	-14,2	14,2	20,9	18,3	58,7	75,5	56,9	42,1	7,9	-3,5		60,5	97,9	174,5	4,4	337,3

Tabela 2. Mjesečni konsolidirani izvještaji januar – novembar 2005. godine

Napomene uz tabelu 1:

1. Konsolidovani izvještaj uključuje:
 - prihode od indirektnih poreza koje prikuplja Uprava za indirektno oporezivanje na Jedinštveni račun,
 - transfere sa Jedinštvenog računa UIO za servisiranje vanjskog duga,
 - transfere sa Jedinštvenog računa UIO za finansiranje Brčko Distrikta, kantona, općina i Direkcija za puteve,
 - prihode budžeta Bosne i Hercegovine sa Jedinštvenog računa UIO,
 - prihode i rashode budžeta Federacije BiH,
 - prihode i rashode budžeta Republike Srpske.
2. Podaci o prihodima i rashodima Federacije BiH i Republike Srpske nisu u potpunosti usklađeni zbog primjene različitih računovodstvenih metoda.

Napomene uz tabelu 2:

1. Konsolidovani izvještaj uključuje:
 - prihode od indirektnih poreza koje prikuplja Uprava za indirektno oporezivanje na Jedinštveni račun,
 - prihode budžeta Bosne i Hercegovine
 - prihode Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta
 - rashode budžeta Bosne i Hercegovine, Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta
2. Prihodi entiteta uključuju prihode koji se prikupljaju na račune trezora entiteta.
3. Transferi nižim nivoima vlasti (kantonima, općinama, direkcijama za puteve i dr.), koji se doznaju na niže nivoe u skladu sa entitetskim propisima, uključuju transfere sa Jedinštvenog računa UIO i transfere ostalih prihoda prikupljenih na nivou entiteta.
4. Podaci o prihodima i rashodima Federacije BiH i Republike Srpske nisu u potpunosti usklađeni zbog primjene različitih računovodstvenih metoda.

Obavijest za izvještajne jedinice

Dostava podataka za kreiranje baze podataka za praćenje izvršenja budžeta

Molimo izvještajne jedinice - kantone i općine - koje do sada nisu dostavile izvršenja budžeta za 2004.g. da to što prije učine. Isto tako, molimo da se dostave i izvršenja budžeta za 2005.g. i budžete za 2006.g. kako bismo mogli kompletirati bazu podataka koja će Odjeljenju služiti za praćenje izvršenja budžeta za 2006.g. i za izradu projekcija.

Internet izvještavanje – dodjela lozinki za pristup sistemu i unos podataka

Kako smo u više navrata najavljivali sistem mjesečnog izvještavanja o prihodima i rashodima preko Interneta je finaliziran i u fazi je završnog testiranja. Za unos podataka potrebno je dodijeliti korisničko ime i lozinku osobama koje su u obrascu OMA-2 navedene kao ovlaštene osobe za izvještavanje prema Odjeljenju. Molimo te osobe da direktno kontaktiraju u Odjeljenju dipl.ing. Sulejmana Hasanovića na tel. 033/279-544 kako bi im se dodijelile prijave za unos podataka preko Interneta.

Instrukcije za unos podataka preko Interneta mogu se naći na web stranici Odjeljenja: www.oma.uino.gov.ba u odjeljku 'Izvještaj'.

VAŽNO! – rok dostave podataka za januar 2006.g.

Molimo sve izvještajne jedinice da **podatke o prihodima i rashodima za mjesec januar 2006.g. dostave Odjeljenju najkasnije do kraja februara 2006.g.** kako bismo u martu mogli objaviti prvi mjesečni konsolidirani izvještaj.

Kantoni i općine koje nemaju Internet konekciju mogu mjesečne izvještaje dostaviti faksom.

Podsjećamo da je u Biltenu br.5 detaljno opisan sistem mjesečnog izvještavanja i da je dat obrazac za unos podataka koji je prilagođen budžetskim klasifikacijama. Sve biltene koji su objavljeni do sada, uključujući i Bilten br. 5, možete naći na web stranici Odjeljenja ili možete kontaktirati Odjeljenje da vam se dostavi faksom.